

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Vragen ex art. 46 vragen GL Lobbyregister

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 22-04-2025
Notanummer	: 2025-361
Datum	: 22-04-2025
Programma	: 01 - Burger en bestuur
Portefeuillehouder	: Burgemeester,
Bijlage(n)	: 2025-361-Bijlage vragen art. 46 GL Transparantie en lobby.docx, Rev RK 2025-361-bijlage antwoordbrief art. 46 GL Transparantie en lobbyregister def.docx

Parafering

16-04-2025: Programmamanager

Agendering

* 18-04-2025: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 17-04-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

22-04-2025

B & W d.d.: 22-04-2025

Besluit

1. De beantwoording van de vragen ex art. 46 van de GL-fractie vast te stellen
2. de beantwoording aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Per brief van 4 april jl. heeft dhr. Jarno van Straaten van de fractie van Groen Links het college een aantal vragen gesteld over het instellen van een lobbyregister. Bijgaand treft u de antwoorden aan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Kader

Betrokken partijen en participatie

Toelichting op participatiebeleid

1. Welke ruimte is er voor invloed? 2. Welke belangen hebben inwoners bij het project of de beleidsontwikkeling? 3. Hoeveel tijd, geld, capaciteit en expertise is beschikbaar? 4. College/raad stemt in met het voorgestelde participatieniveau (trede op de participatieladder) 5. Hoe verhoudt dit participatietraject zich tot andere lopende of toekomstige participatietrajecten?

Argumenten voor en tegen

Financiële consequenties en dekking

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Gemeente Deventer
t.a.v. College van B&W
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Betreft: **Schriftelijke vragen ex. Art. 46 RvO**
Onderwerp: **Transparantie en lobby**

Deventer, 4 april 2025

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Recentelijk maakte minister Uitermark van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekend om – in tegenstelling tot haar eerdere beloftes – niet over te gaan op het invoeren van een rijksbreed lobbyregister.¹ Een rapport van onderzoekers van de Universiteit Leiden herhaalt het belang van het inzichtelijk maken van activiteiten van lobbyisten en andere belangenorganisaties voor het functioneren van en het vertrouwen in de democratie en het openbaar bestuur:

*"Lobbyen is een fundamenteel onderdeel van het publieke besluitvormingsproces, maar moet niet leiden tot een ongelijk speelveld of onevenredige beïnvloeding. De overheid moet daarom transparant zijn over hoe beleidskeuzes worden beïnvloed, zodat zij verantwoording kan afleggen over de genomen besluiten. Op basis van wetenschappelijke literatuur hanteren de onderzoekers drie criteria voor het beoordelen van de instrumenten. Ze moeten inzicht geven in de toegang die externen hebben tot beleidsmakers, de beleidsinbreng van externen en, ten slotte, de belangenafweging die beleidsmakers maken."*²

Ook op lokaal niveau is het inzichtelijker maken van de besluitvorming geen overbodige luxe. Juist vanwege de nabijheid van het lokale bestuur vinden veel burgers, organisaties en bedrijven hun weg naar het stadhuis. De gemeenteraad van Rotterdam stemde onlangs per motie in met het invoeren van een lobbyregister, bestaande uit meerdere aspecten, zoals een openbaar toegankelijk lobbyregister van de leden van B&W en de hoogste ambtenaren, maar ook een lobbyparagraaf in relevante raadsvoorstellen.³ De onderzoekers van de Leiden Universiteit benadrukken in hun rapport ook dat het samenspel tussen verschillende instrumenten het effect van een lobbyregister sterker kan maken en de politiek daarmee inzichtelijker en transparanter kan maken.

Deventer is geen Rotterdam, maar toch kan een lobbyregister wellicht een nuttige aanvulling zijn op de politieke cultuur en transparantie in het gemeentebestuur van Deventer. Niet vanuit wantrouwen, maar vanuit het idee dat inwoners recht hebben om de achtergronden van beleidskeuzes te kunnen herleiden en een gemeentebestuur sterker kan opereren wanneer er transparantie is over particuliere belangenbehartigers en hun lobby bij de gemeente.

In dit kader heeft de fractie van GroenLinks de volgende vragen aan het college van Burgemeester en Wethouders:

¹ [NSC-minister Uitermark negeert Kamer en blijft tegen lobbyregister. Transparency International Nederland, 19 maart 2025.](#)

² [Rapport Mozaïek van Belangen - Naar beter inzicht in de betrokkenheid van externen bij publieke besluitvorming | Rapport | Caelesta Braun en Bert Fraussen via Rijksoverheid, 20 december 2024.](#)

³ [Rotterdam krijgt een lobbyregister. Binnenlands Bestuur, 3 februari 2025.](#)

1. Heeft het college kennisgenomen van de nieuwsberichten en het rapport?
2. Kent de gemeente Deventer voorzorgsmaatregelen ter preventie van oneigenlijke of overmatige beïnvloeding van voorstellen en besluitvorming door particuliere belangen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
3. Op welke andere wijze geeft het college inzicht in de toegang van externen tot publieke besluitvorming, de beleidsinbreng van externen, en de wijze van uiteindelijke belangenafweging?
4. Is het college bereid per beleidsstuk aan te geven met welke partijen is gesproken in de beleidsvoorbereiding?
5. Wat vindt het college van het idee van een lobbyregister? Wat zijn volgens het college (mogelijke) voor- en nadelen?
6. Wat vindt het college van het Rotterdamse model⁴ van een lobbyregister?
7. Welke kansen en risico's ziet het college bij het instellen van een lokaal lobbyregister in de gemeente Deventer?
8. Uit welke elementen zou het lobbyregister minstens moeten bestaan volgens het college?
9. Kan het college deze vragen afzonderlijk beantwoorden?

In afwachting van uw beantwoording en met vriendelijke groet,
Namens de fractie van GroenLinks Deventer,

Jarno van Straaten
Gemeenteraadslid

⁴ [Stukken raadsinformatiesysteem gemeenteraad Rotterdam, 30 januari 2025.](#)

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

Aan de fractie van Groen Links
T.a.v. dhr. J.B. van Straaten

DEV-BLD-MO/2025-361
kenmerk

uw referentie

16 april 2025
datum

P. Brinkman
contactpersoon

Antwoordbrief art. 46 vragen Lobbyregister
onderwerp

Geachte heer van Straaten,

In uw brief van 4 april jl. heeft u ons college ex art. 46 vragen gesteld over het instellen van een lobbyregister. Ons antwoord is als volgt.

Vraag 1.

Heeft het college kennisgenomen van de nieuwsberichten en het rapport?

Antwoord:

Het college heeft daarvan kennisgenomen.

Vraag 2.

Kent de gemeente Deventer voorzorgsmaatregelen ter preventie van oneigenlijke of overmatige beïnvloeding van voorstellen en besluitvorming door particuliere belangen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Omdat in het Rotterdamse voorbeeld zowel ambtenaren als collegeleden genoemd worden, geven we voorbeelden van voorzorgsmaatregelen voor beide aan.

Voor ambtenaren geldt dat zij een ambtseed afleggen. Integriteit en ambtelijk tegenspel zijn onderwerpen die in de teams binnen de gemeente regelmatig besproken worden.

Vanuit integriteit en een transparant openbaar bestuur geeft het college met het register van nevenfuncties (gepubliceerd op de gemeentelijke website) inzicht in hun betrokkenheid naast hun taak als collegeleden. Individuele collegeleden hebben goed oog voor particuliere belangen die aan de orde kunnen zijn bij bepaalde voorstellen en in collegevergaderingen wordt mogelijke oneigenlijke of overmatige beïnvloeding ook besproken (zie ook antwoord bij vraag 3). Collegeleden houden elkaar scherp door collegiale toetsing.

Vraag 3.

Op welke andere wijze geeft het college inzicht in de toegang van externen tot publieke besluitvorming, de beleidsinbreng van externen, en de wijze van uiteindelijke belangenafweging?

Antwoord:

In ieder beleidsstuk en iedere collegenota wordt aangegeven hoe het stuk tot stand is gekomen en welke partijen daarbij betrokken zijn geweest. Vanuit het Participatiebeleid is daar in het notasysteem nog een paragraaf aan toegevoegd, waarmee helder moet worden hoeveel ruimte er voor participatie was, met welke stakeholders gesproken is, welke belangen zij hebben en hoe dit in het voorstel afgewogen is.

Vraag 4.

Is het college bereid per beleidsstuk aan te geven met welke partijen is gesproken in de beleidsvoorbereiding?

Antwoord:

We geven per beleidsstuk al aan hoe dit tot stand is gekomen, zowel in de nota's als in de onderliggende beleidsstukken. Zie ook het antwoord bij vraag 3.

Vraag 5.

Wat vindt het college van het idee van een lobbyregister? Wat zijn volgens het college (mogelijke) voor- en nadelen?

Antwoord:

Het college onderschrijft het belang van het onderliggende doel van een lobbyregister, namelijk transparantie over de totstandkoming van beleid en andere besluiten. Het college ziet echter geen toegevoegde waarde of voordelen in het instellen van een lobbyregister. Daarbij baseert het college zich o.a. op informatie van de gemeente Rotterdam en Utrecht. Daaruit blijkt dat het instrument niet bewezen effectief is, maar juist drempels kan opwerpen bij sommige belangenbehartigers om in gesprek te gaan met de gemeente. Daarnaast zal een lijst van gesprekspartners niet volstaan, maar zal er uitleg of duiding nodig zijn óf en in welke mate de gesprekken over lobby gaan. Dit leidt tot uitvoeringskosten. Om deze redenen heeft de gemeente Utrecht besloten niet tot invoering over te gaan.

Naar het oordeel van het college is met de huidige instrumenten de transparantie voldoende gewaarborgd.

Vraag 6.

Wat vindt het college van het Rotterdamse model¹ van een lobbyregister?

Antwoord:

Zie het antwoord bij vraag 5.

Vraag 7.

Welke kansen en risico's ziet het college bij het instellen van een lokaal lobbyregister in de gemeente Deventer?

Antwoord:

Zie het antwoord bij vraag 5.

Vraag 8.

Uit welke elementen zou het lobbyregister minstens moeten bestaan volgens het college?

Antwoord:

Zie het antwoord bij vraag 5.

Vraag 9.

Kan het college deze vragen afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord:

Zie hierboven.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,